

Preus de subscripció:

Espanya. 6 Ptas. l' any.
Estranger. 9 " "
Un número 15 cts.—Atrassat, 25 cts.
PAGOS A LA BESTRETA

DIRECTOR LITERARI

Mossen Jacinto Verdaguer

Redacció y Administració:

Dormitori de St. Francesch, 5
IMPREMTA LA CATALANA

AVÍS Com que l'editor d'aquest setmanari y la major part dels seus redactors ho foren de *La Veu de Catalunya*, que per espay de 8 anys vegé la llum ab l'aplauso y favor dels bons patricis de la terra, hem comptat com á suscriptors de **LO PENSAMENT CATALÀ** á tots los que ho eran de *La Veu de Catalunya*, y entendrém que l'acceptan com á tals suscriptors á tots los quins no 'l retornin ó no dongan avís en contra á aquesta Administració.—L' ADMINISTRADOR.

LO FILOSPH CATALÀ LLUIS VIVES

DUES PARAULES NO MÉS

Entre 'ls coratjosos y ardots campions del re-naxement de Catalunya ve á demanarhi avuy un lloch humil LO PENSAMENT CATALÀ.

Qué 'ns porta? Donchs les ganes d' estudiar y fer conixer lo pensament de la nostra terra en ses variades manifestacions, com en la filosofia, en la política, en l' art, en la literatura, etz. etz. Nosaltres havem après en nostres estudis, que «la individualitat nacional se manifesta avans de tot, diu l' Alfred Fouillée, en sa obra *Psychologie du peuple français*, per medi de signes psicológichs: llengua, religió, poesia y arts, monuments, la opinió que ella té de si meteixa ó que tenen d' ella los altres, en fi, per sos héroes y representants històrichs. La historia d' un poble revela també son caràcter, á condició que s' observin ab cuydado los moments diversos y que se 'n tregui lo que se n' ha dit lo *medi històrich*... Hi ha una lògica nacional; cada poble 's fa més ó menys conscientment son *Discurs sobre 'l Método*. L' un prefereix observar, com l' Inglès; l' altre rahonar, com lo Francés; l' un més s' estima deduhir, l' altre induhir. Cada poble te igualment sos errors preferits, sos hermosos pecats de lògica, sa sofística nacional. Axí no solament nosaltres devém á la nostra nació un cert número de pensaments y d' idees determinades, sinó que també li devém les formes del pensament, los marchs tots fets ahon les idees venen á classificar-se, les categoríes sota les que nosaltres les ordeném y que 'ns semblan *a priori*. La llengua nacional, que fixa no sols les idees sino també los métodos, imposa ses formes intellectuals á cada individu y l' obliga á permanexer dins lo motllo comú.» A vista d' axó, tan bon punt un hom s' ha enterat de les lluytes que tots los días tenen lloch en lo Parlament del Estat Espanyol, en los Ateneus, en la premsa, per tot arreu, sense volerho quasi, se li escapan de la boca aquestes ó semblants paraules: Y bé, Catalunya ¿es una individualitat nacional? ¿es una verdadera nació?

La contesta ja ha estat donada, y d' una manera magistral, sapientíssima, y lo que es més, en sentit afirmatiu, per lo sabi doctor Torras y Bages, actualment bisbe de Vich, en sa may prou alabada *Tradició Catalana*.

Si, donchs, Catalunya té llengua propia, costums propies, art y poesia propis, com igualment propis té 'l dret, la historia y 'l caràcter, en una paraula, es una verdadera nació; del mateix modo haurá de tenir una conciencia propia y una voluntat propia, y en llegítima conseqüència; un pensament propi. Existeix, per lo tant, lo pensament català. Escoltèu, sinó, á aquell mateix escriptor francès: «Tota nació, diu, té, en un cert sentit, una conciencia propia y una voluntat propia. Aquexa es una veritat de sociología massa desconeguda per los sistemes estrets, sian d' economia política y de política, sian de psicologia y de moral; que agrupats sota 'l nom d' individualisme, tendexen á un veritable atomisme social. Nosaltres no preteném pas aquí realisar abstraccions, donar á un poble una *ánima*, un *jo*, com certs sociòlechs, per exemple M. Worms ó en Novicow. Aquí hi há una qüestió de filosofia primera y també de metafísica, que nosaltres nos reservém. Però, de la matexa manera que existeix en cada individu un sistema d' idees-sentiments que son igualment idees-forces, manifestantse en sa conciencia y dirigint sa voluntat, axí passa també en una nació. Entre les idees directrius dels diversos individus, n' hi ha que tenen un tirat precisament ab la societat meteixa de la qual ells ne son membres, del tot de la qual ells ne son part. Aquexes idees son lo efecte y la representació en cada un de nosaltres de les accions y reaccions socials que, per nostra part, nosaltres exercím y sufrím.» (1) Venim, donchs, dintre l' actual re-naxement catalanesch, á posar la primera y la més humil pedreta de la psicologia etnogràfica ó social de la nació catalana; que pera conixer á un poble no n' hi há prou ab la psicologia individual, sino que 's requereix ademés l' estudi y conexement científich del home social, dē les obres que com á tal arreu va produhint, ó sia, de son pas per la ciencia, per l' art, per la literatura, per la poesia, per la filosofia, per la moral, per la religió...

Devém estudiar lo pensament català, però á la catalana, axó es, fent anàlisis.

La escola de la Psicologia dels pobles ó nacions, que despres de 'n Waitz, de 'n Lazarus y

(1) *Les facteurs des caractères nationaux*.—Revue Philosophique, janvier 1898.

de 'n Steintal, sos fundadors y principals impulsors, se 'ns presenta ara y encara, á Alemany, á Angleterra y á França, ab una ufana que dona bó de veure, ha vingut á trucar, y de poch, á les portes de casa nostra en la persona del Dr. Torras y Bages; seguir, donchs, á aquest, tenintlo emperó per mestre, á fi de continuar la seva obra, veus aquí los intents que ducém.

¿Y quina es la nació catalana? La que 'ns vé determinada per les terres que usen de la llengua catalana, y en conseqüència, comprén y abraça, d' aquestes, tant les que pertanyen al Estat francès com les que son del Estat espanyol: Rosselló, Cerdanya, Catalunya, Valencia y les Balears. Aquesta es la nostra Patria.

Y tot ¿pera què? Pera Crist. Ja ho digué lo nostre gran philosoph Lluís Vives: *Scopus vitae, Christus*. Tot ho havém de referir y dirigir á Ell.

L' altre símbol del gran polígraf, que 'ns guiará, es *Matura; quod aliter dicitur: Festina tarde*; pel que se 'ns amonesta que tenim de ajuntar la celeritat ab la calma, ó sia, tenir gran activitat en l' obrar, però després d' haverho deliberat tot ab molta gravetat y pausadament.

Y encare podríam afegirhi un tercer, lo propi del Vives: *Sine querela*, deya ell, *hoc est symbolum nostrum*: no fassas injuria á ningú, ni cregas que á tú la fassan.

LO PENSAMENT CATALÀ, per lo tant, al presentarse ab lo símbol del Vives y per primera vegada al públich, allarga coralmant la ma á tota la premsa de la Nació catalana, y d' un modo especial á la catalanista, encaxant ab ella afectuosament.

Lo nostre Setmanari constará de dotze planes cada setmana, de la grandaria de les presents, destinantse ordinariament les quatre del mitj á folletí, que será enquadernable, tenint ja en cartera l' interessantíssim folletó nacionalista *Lo despertador de Catalunya*, y la obra del altre gran polígraf català, y gloriós mártir de Crist, lo Beato Ramón Llull, intitulada *De la pujada y baxada del enteniment*, l' altre folletó *Política del Comte Duch d' Olivars*, y com aquest altres y altres de gran importancia pera l' conexement de les grans crisis perque ha passat nostra nacionalitat. Se dividirá en varias Seccions, que s' anomenarán *Secció Política*, de *Literatura*, d' *Art*, de *Ciències*, de *Crítica literaria* y cien-

tífica, de *Filosofia*, de *Religió*, de *Dret*, d' *Estudis bíblics y orientals*, ó sia, com ho havém dit, de tots los fenòmens socials de la nostra terra, haventhi ademés una Crónica escullida, del moviment regionalista de Catalunya.

Y ara mans á la tasca, y ab la gracia de Deu.

LA REDACCIÓ.

EN LLUIS VIVES

Pera acompanyar degudament lo gravat que hem posat en aquest primer número de LO PENSAMENT CATALÀ, y que es lo mateix que diu la obra *Johannes Ludovicus Vives, de vriend van Erasmus, in zijn leven en als merk-waardig christelijk theoloog en philanthroop der 16 eeuw* monografia holandesa, den W. Francken, predicador de Rotterdam, que s' ocupa del nostre philosoph considerat com á teòlech (Rotterdam, 1853), síans permés copiar aquí les magistrals paraules del Dr. Torras y Bages, actual Bisbe de Vich (*Tradició Catalana*, pl. 586 y següents), que exposan lo pensament generador de tota la literatura vivista y son la expressió sintètica dels fins, aspiracions é ideal del nostre gran polígraf, volent al mateix temps ab axó pagar lo tribut de respectuós homenatge, que devém tots los catalans, al sabi Prelat de la Seu d' Ausona, per haver posat la primera pedra en l' edifici, que Deu vulga s' axequi aviat, de la *Historia del Pensament Català*, ab sa obra monumental *La Tradició*.

Aquesta Revista, en virtut del títol que ostenta, no podia menys que engalanarse, y ja en son primer número, ab lo nom de tan gran escriptor.

Qui diu axís en la plana y obra esmentades: «De sa influencia en lo que 'n podríam dir la civilisació literaria, del Vives tan finament amada, no cal parlarne en aquest llibre, que no es una historia literaria; puix es ben sabut de tot hom com estava possehit de les lletres clàssiques, les traduccions que publicá, los tractats didàctichs que sobre la materia escrigué y l' esquisit gust de la forma que li feya mirar ab menyspreu les literatures populars. Però també aquí lo gran escriptor manifesta un fi étich, fuig del Art per lo Art y de la Ciència per la Ciència, que fins fa poch ha estat de moda, havent darrerament vingut un Art y una Ciència per la

Carn; tota la estensíssima literatura vivista es verament cristiana, tota s'encamina á un mateix y altíssim fi, y partint de la ciencia del conexement de Deu: *hic est cursus absolutae sapientiae, cujus primus gradus est Nosse se, postremus Nosse Deum*. La pietas nostra, com ell bellament diu, es la que mou sempre sa ploma, may pert aquest caràcter ni en ses relacions literaries ab l' Erasme y altres de sospitosa y fins viciosa ortodoxia, y 'l pensament fonamental del nostre Vives, son intent científich y literari, la meta del seu esforç, la empresa que 's proposá executar, nos sembla esser la que tant maravellosament cumplí lo nostre mestre Sant Tomás d' Aquino, ço es, agermanar la ciencia humana y la ciencia divina, y ab més exactitut encare parlarém dihent que volgué unificarles, fent encaxar la ciencia natural ab la sobrenatural. Y aquesta idea no es una deducció nostra personal després de la lectura de les obres del Vives, en les quals sempre hi pauteja aquest principi, sino un propòsit que en més de un lloch consigna esplicitament lo magistral escriptor. Posa la religió per basa de la Sabiduría en la *Introductio ad Sapientiam* y altres llibres per lo istil, vol la lectura dels clàssichs, més ab subgecció á la fé catòlica, sempre enllaça y barreja en lo crisol de son recte criteri la sabiduría gentílica y la cristiana; en los llibres *De Anima* parla agrement dels qui vullan tractar les altes y difícils qüestions ab la sola llum de la rahó, protestant ell de que vol tractarles á la llum de la veritat, que es una, impugnant, sempre que se li presenta ocasió, lo principi aleshores molt estés y que ve á esser la llevor del modern racionalisme, que una cosa pot esser vera per la revelació y falsa per la rahó. Y en lo llibre IV, cap. II, *De tradendis disciplinis* (2.ª pars) esplicant los motius perque ell escriu de *Prima Philosophia*, després que l' Aristótel escrigué *meta ta fisicá*, diu que ell no 's dirigirá *ad gentilicium lucernam... sed ad facem hanc solarem, quam Christus mundi tenebris invexit*; y més amunt, en un dels pochs llochs en que dona á Sant Thomás la importancia que 's mereix, si bé quasi no se 'n separa en la doctrina, parlant de com los pares de la Iglesia s' havian aprofitat de la sabiduría gentílica, cita lo següent text de Sant Geroni, á qui era molt aficionat, que expressa ab una bella metàfora lo procedir escolástich y tomístich: *accipietur in connubium gentilis femina resecus unguibus et capillis, juxta ritum filiorum Israelis*.

AL SANT CRIST DE BETLEM

HIMNE

A vostres peus que adoro,
Jesús, clavat en creu,
misericordia imploro.
May més pecar, Déu meu!

Son vostres llagues santes
la font de la salut,
que á beure á vostres plantes
tot Barcelona acut.
Consol de qui sospira,
del infortuni abrich,
al moribunt que expira
no li queda altre amich.

Vos sou d'aqueix sant temple
lo gran predicador.
Aquell que vos contemple
se sent fletjat lo cor.
«Espera la corona»
diheu al pobre honrat;
al rencorós: «perdona»;
al rich: «fes caritat».

D' exa real presencia
tothom s' en porta un dó,
los uns de paciència,
los altres de perdó.
Perdó per qui se banya
de sanch en exa font,
perdó per tot Espanya,
perdó per tot lo món.

Puix sols per esperarme
clavat vos miro aquí
morint per retornarme,
perdó també per mi!
Per tot seguiu mos passos,
sent jo vil pecador,
obrintme sempre 'ls brassos,
obrintme sempre 'l cor.

Aquexes mans divines
¿quí axís vos les clavá?
D' exes cruels espines
¿quí 'l front vos coroná?
Mes culpes són estades
fins á rentar mon cor,
jo á aqueixes fonts sagrades
barrejaré 'l meu peior.

JACINTO VERDAGUER, PYRE.

JOCHS FLORALS

A TOLOSA Y BARCELONA

L'interès polític que despertà la creuada Albigense, esmortuà l'esperit dels trovadors y esborrà les antigues y hermoses festes provençanes de les *Corts y Puy d'Amor*. Però l'esperit del poble provençal, altament caballeresch y trovayre, continuava manifestantse en les endreces que privadament se llegien en un jardí dels arrabals los poetas que Tolosa conservava.

En lo Jardí dels Agustins s'havien reunit y comunicat ab entusiasme la idea de la fundació dels Jochs Florals, Bernat de Panassac, Guillem de Lobra, Berenguier de Sant Plancat, Peyre de Majanafferra, Guillem de Goutant, Pere Camo y Mestre Bernad Oth, los set patriotas que al arribar Carles IV a la vila tolosana devian formularli petició pera establir la *Sobregaia companhia*.

En lo mes de Novembre de 1323 publicaren los suara dits una circular escrita en vers provençal ab la qual y prenent lo titol de *Sobregaia companhia dels VII Trobadors de Tolosa*, invitaren a tots los poetas a reunir-se en dita vila lo dia primer de Maig de 1324, pera llegir les obres que presentessin, baix promesa de donar una viola d'or al que llegís la mellor composició poética dedicada a Deu, a la Verge o als Sants.

Arrivà lo dia assenyalat y's reuniren a Tolosa los aymadors de la gaya ciencia, celebrantse lo concurs, que resultà prodigiós. Lo primer dia fou destinat a la lectura de les composicions presentades; lo segon al examen particular de les matexes pels Trobadors, y lo tercer o sia lo dia 3 de Maig de 1324, adjudicaren los VII a Narnauts Vidal de Castelnaudarry la *Viola del Amor* per una composició endreçada a la Verge. En lo mateix any fou Narnauts Vidal elegit *Docte en gaya ciencia* per una nova composició al mateix assumpto.

Lo Capitol de Tolosa prompte s'interessà per la dita festa y fundà los demés premis, segons resulta d'una Ordinació en forma de reglament, publicada a 6 de Juny de 1399 per lo Senescal.

Los premis que'l Consistori repartia eran: una *Viola*, una *Englantina* y un *Gauch*, que pesavan las tres *hunc marc d'argen*, & per la violeta, *otra le marc, hunc franc per la flor Sabirana*.

En 1356 los arrabals de la ciutat de Tolosa foren arrasats ab motiu de la guerra contra 'ls inglesos, y lo lloch de celebració de las assembleas ja no siguié lo Jardí dels Agustins, sino la Casa de la Vila. Desde 1356 s'anomenà la corporació *Escola de Retórica*.

Hi havia Doctores y Batxillers en gaya ciencia,

titols que conferia la Academia, després d'haver obtingut los poetas los premis senyalats al efecte. Los nomenaments los expedia en vers provençal y llegitimava ab un sagell de cera verda, que subjectavan dues cintes de seda del mateix color.

Guillem Molinier, vell Canciller, escrigué les regles dels trovadors, en quin treball fou ajudat per Bartomeu March. Les regles qu'abdós compogueren, escrites en llengua d'oc y aprobades pel Consistori de 1855, se conservavan en un llibre forrat de vellut vert en la Casa de la Vila, de Tolosa.

Destaca una figura sumament interesant en la historia d'aquesta institució literaria, es aquesta la de Clemencia Isaura, protectora de la Academia durant lo sigle xv y enterrada en la *Daurada*, sepultura dels comtes de Tolosa.

En 1694 presentà la Academia al Rey sos reglaments y aquest los aprobà nomenant president de la matexa al Canciller. En los reglaments aprobats se fixava lo nombre de *Mantenedors*, que foren 35, y, en 1725, 40.

En 1725 se distribuïren quatre premis: una Amaranta d'or (de 400 l. de valor), a una oda; una Englantina d'or (oferta a un discurs d'un quart d'hora de duració, sobre un punt senyalat per la Academia; una Viola d'or (valor 250 l.) a un poema de 100 o més versos, y un Gauch de plata (valor 200 l.) a una poesia elegiaca, pastoral o festiva.

La Englantina, qu'era de valor 200 l., en virtut de una dexta al Consistori feta per Soubeyran Escopon, membre qu'havia sigut de la Academia, obtingué desde 1746 un valor de 450 l.

En 1791 ab motiu de la discòrdia que governava a Fransa, dexaren de celebrarse los Jochs Florals a Tolosa; però en 1808 se restauraren per VII dels antichs Mantenedors y encare gloriosament se celebren anualment lo dia 3 de Maig.

Uniformada la llengua de les regions franceses, la poética llengua d'oc restava muda en lo Consistori: aquest any lo poeta provençal saludarà a Clemencia Isaura ab lo dolcíssim accent de sa nativa parla, perque un govern cautelos ha reconegut a Provença la importancia de sa personalitat històrica y política.

Atret per l'esplendor de la Academia tolosana Joan I d'Aragó, envià en 1388 embaxada al Rey Carles V pera que's dignés enviarli poetas de la Narbona, pera fundar en terra catalana una institució que fos digna germana de la que en sos estats floria.

En 1390 arribaren a Barcelona los trovadors

tolosans demanats per Joan I, lo qual més tart expedi diploma á favor de Lluís d' Avreso y Jaume Marc, pera instalar en nostra ciutat una Academia de Ciencia Gaya (20 de Febrer de 1393).

Lo Rey Martí senyalá á l' Academia de Barcelona una pensió de 40 florins d' Aragó, dels drets que li corresponían de la Batllia, manant que 's celebrassin los Jochs Florals lo dia de Pentecostés.

Sigué interrompuda la tasca de nostra Academia per la guerra civil originada per la mort sense successió del Rey Martí.

En 1412 Enrich d' Aragó instaurá en Barcelona lo Concell del Gay Saber.

En 1413 Ferrán d' Antequera renová al Consistori la pensió dels 40 florins d' or d' Aragó.

Enrich d' Aragó escrigué ab motiu de la instauració dels *Jochs d' Amor* en nostra terra, un llibre curiosíssim intitolat *Art de trobar*, en el qual s' explica detalladament la ordinació de les festes poètiques.

En 1457 se celebraren certámens literaris en lo Convent de Framenors, de Barcelona, los días 18 y 24 d' Abril.

En 1458 se celebrá consistori en lo cor de Vallonzella lo dia 28, diumenge, de Maig.

En 1697, ab motiu de les festes de la pau, los Concellers acordaren celebrar un certámen poètic, oferint premis á composicions escrites en castellá, catalá y llatí. Entre 'ls premis hi figurava una medalla en quadro de riquíssima plata y una *Borquilla* del mateix metall, ofrena á la mellor glosa catalana á la següent quarteta en quatre décimas:

Puix lo assumpto dona pev
Senyor poeta digav
Perqués celebra la pav
En la Iglesia de la Crev.

Com á nota curiosa d' aquest certámen es digna de consignarse la següent: «Lo dia 6 d' Avril de 1697 al obrir les portes de la catedral, se trobaren los Claustres plens de poesies, corresponents totes als quatre assumptos qu' en lo Edicte-convocatoria s' havían proposat y publicat.»

Francisco Fontanella (poeta del segle XVII), en un *Vexamen* de gran interés literari, perque nos retrata l' estat desastrós de la parla y poesia nacional y 'ns parla dels autors que les conreuhavan, nos diu que se celebravan anyalment certámens literaris en honor de Sant Tomás de Aquino, explicantne un que tingué lloch en lo Hospital y en lo qual obtingueren premis Mateu Andreu, Mares, Maranges, Frare Francesch Oliiva, Serarols Garriga y Frare Montaner, essent ellegida regina de la festa Teodora Molera, *gloriosament singular en ingeni y hermosura*.

En aquest document, verdader tresor, anuncia Francisco Fontanella la cayguda de la literatura catalana, ensemps que prega perque l' esperit catalá, passi aviat los días d' oprobí y amargura.

Barcelona del segle XVII ja no es aquella enamorada de les lletres dels segles XIII, XIV y XV. Lo poeta la descriu en los següents versos, que posa en boca de Febo!

Sols Barcelona m' offen
puix sols ella ha menyspreat
de mos insignes sequaces
los ingenis immortals.
Als versistas te per locos
y així ab imperi tirá
al bras secular los dona
d' un poétich hospital.
Quina provincia en lo mon
per docte, ó per ignorant
contra los florits ingenis
ha usat calumnia tan gran?

Lo mellor comentari que podria ferse als presents versos, fora recordar lo dia primer de Maig del any 1859, dia de la restauració dels Jochs Florals á Barcelona, dia memorable per haverse fraternalment reunit en hermosa festa los fills de un poble, després de molts anys de desventura, pera enaltir á Deu, á la Patria y á Clemencia Isaura; dia en lo qual lo poeta entoná lo cántich de llivertat que acaba ab les següents sagrades paraules:

¡A ellsl ¡Sant Jordi! ¡Santa Maria!
¡Desperta ferrol! ¡Firam! ¡Firam!

Si aquest cántich de patria y de fé hagués sigut en aquell dia l' himne d' un poble lliure, lo recordar-lo avuy fora lo mellor comentari que podria ferse á les paraules del *Fénix*, que torná á ses cendres pera no morir á mans d' aquell *estrangerisme* cruel que en lo segle XVII ab tota forsa á Catalunya flagellava.

BERNAD Y DURAND.

DESDE 'L TURÓ DE CIURANA

(Fragment de una excursió.)

Al sentdemá á la tarde anarem ab Mossen Robert y En Pío Sedó cap á Ciurana, pintoresch poble situat sobre un morrot de formació triànica que desestrebantse del macís de les serres de Prades avença sobre 'l Priorat. Al seu bell munt s' hi assenta 'l poble ab sa preciosa iglesia

bisantina, hon se venera la imatge de la Verge de Ciurana patrona de tot lo Priorat, y 'ls restos de un antich castell. Visitarem també la trona y 'l salt de la reyna mora ab sa apócrifa petjada de caball. ¡Quin gust no dona visitar los llochs poetisats per la llegenda popular! Hi haurá, si voleu, falta d'exactitut històrica en les tradicions y creencies del poble, però aquest defecte queda compensat per les sobres de fé é ingenuïtat que viu en totes elles; un poble sense tradicions y sense creencies es un poble mort. Perçó jo m'hi trobava tant bé dalt d'aquell turó y entre aquells restos de la nostra antiga Nacionalitat, perque allí sentia revivre tota una epopeya, la epopeya de la nostra reconquesta qual darrer epissodi tingué lloch en aquelles montanyes. ¡Ja podíja esperonarlo ben fort al seu caball la reyna mora, ja, que 'l seu salt havia de ser mortal, y les seues petjades havían de ser esborrades pel nou temple de la Verge de Ciurana que desde 'l seu escambell havia d'atraure en endevant les mirades y pregaries de tot lo Priorat, y ab elles la benedicció de Deu sobre aquest xamós troç de terra catalana.

Y ara que tenim estés als nostres peus á tot lo Priorat, mitj ombrejat ja per la serralada del Montsant darrera la qual lo sol se 'n vá á la posta, esplayém la fantasia, y ab ella y 'ls datos que la ciencia geològica 'ns dona, procurém reconstruhir les vicissituds perque ha passat.

Un mar immens, poch fondo y quasi sense platjes ocupa tot l'horitzó; es lo mar *silúrich*. Un sol esmortuït, quals raigs ab prou feynes poden atravessar la espessa atmòsfera de aquell mon primitiu, ilumina aquelles aygues tranquilles, quasi inmovils, com un mar d'oli. En l'interior d'aquestes se remouen los primers sers sortits de les mans del Criador, predominant lo ordre dels *trilobites*; encara no hi ha pexos. En lo fons d'aquest mar se depositan los sediments argilosos que després s'han de convertir en pissarres, per efecte de les grans pressions y elevada temperatura á que estarán sotsmesos á conseqüència de les erupcions de granet y porfit, que les dislocarán y plegarán en tots sentits y direccions. Se retiran les aygues cap á comarques que s'ensorran á conseqüència de la contracció de la escorsa de la terra; passen séries de millions d'anys y ab ells los períodes *Devómic* y *Permo-Carbonifer*, estant lo Priorat fora de l'aygua, però al començament de la era secundaria torna lo mar á invadirlo; es lo mar triássich. Al principi les aygues están revoltes anant d'ací y de allà y arrastrant los còdols que avuy forman lo conglomerat de la seua basa, pero un cop tranquilisades, poden depositarse ab tota regularitat los sediments anomenats *arenisca abigarrada* ó

pedra esmoladora. Durant aquest període de calma, les escletxes de la crosta ja formada se omplen de les diferents materies minerals que avuy l'enginy humá estreu y beneficia. Jo crech que 'ls sediments triássichs ocuparen tot lo Priorat formant la costa del gran llach que, molt més endavant, en lo període *miocé*, ocupava gran part de la conca del Ebre; la constitució del Montsant nos demostra clarament que aquest lloch arribava fins á la comarca que estém estudiant. La erosió, aquesta gegantina força de la naturalesa, ja 's cuydá després de demudar los sediments aportats, vuydant materialment lo Priorat fins á dexas al descobert les pissarres silúriques hon, fins ara fa poch temps, s'aferravan los ceps clapejantles de vert y proclamant al bés del ventijol, l'imperi del home sobre la Natura.

MOSSEN N. FONT Y SAGUÉ.

IDILI DE MAIG

María Verge camina
per una estesa de flors;
les roses se 'n enamoran,
los clavells s'hi fonen tots,
les violetes la encensan,
y 'ls lliris li fan petons.

—Per qué no 'm culls y no 'm bressas?
li diu la rosa d'olor.
—Perque als cabells no 'm relligas?
li fa 'l clavell vermellós...
Les violetes y 'ls lliris
no gosán á dir un mot.

María Verge aturantse
aixís respon á les flors:
—Tú ets bonical fa á la rosa;
tú, clavell, també ets hermós,
mes ayl que 'l cor se 'm decanta
á una hermosura mellor.

La hermosura que jo cerco
no son pas gales del mon:
gales del mon als ulls parlan
pero no parlan al cor...—
Les violetes y 'ls lliris
humils acalan lo front.

María Verge atansantshi
les cull y 'ls hi fa un petó:
lo lliri tot tremoleja,
la violeta 's desclou,
un aucellet hi refila
y cantan totes les flors.

A. BORI Y FONTESTÀ.

NOTES FILOSÒFIQUES

SOBRE L'ESCRITURA HEBRÀICA

(Lletres estirades)

Entre 'ls variats aspectes ab que se'ns presenta la Gramàtica general ó filosofia del llenguatge, n'hi han dos que deuen cridar nostra atenció y fins seguirlos ab especial diligència: La síntesis de les llengües, una com Ontologia dels idiomes, ó sia, 'ls caràcters qu' integren 'á la totalitat de les llengües, previ l' anàlisis detingut d' aquestes: y en segon lloch les múltiples y maravolloses relacions qu' existexen entre l' ordre idealògich, tant primitiu com perfeccionat, y 'ls idiomes. Baix aquest segon aspecte analisarem avuy alguns detalls de l' escriptura hebràica.

Sobre les lletres *estirades*, *Alef*, *He*, *Lámec*, *Thau*, *Mem*, y *Resch* (?) me pregunto, ¿quin es son fonament filosòfich?

En primer lloch havém de saber que llur verdader fi era 'l d' omplenar l' espay final d' una linia en lo qual no cabia per enter la següent paraula, y, pera no romprerla, s' estirava la última lletra *hohel thamar* de la paraula anterior. Alguns autors, com lo sabi Dr. Sucona, expliquen confosament ó ab imperfecció lo ver fi de exes lletres. L' esmentat hebraisant diu: «En hebreu les paraules no 's poden dividir en síl·labes quan s' escriu, y pera que les línies quedin iguals se poden estendre axís las cinch lletres *hohel tham*. (Elementos de Lengua hebrea. Leipzig 1891. Sec. 1.ª n.º 3). Deixant apart si 'l *Resch* es ó no estirable nos basta pera exa qüestió de fets el testimoni del gran Viscasillas qui, en sa *Nueva Gramática hebrea* diu á aquest propòsit: «Son estirades les consonants quan se presentan molt més amples que llargues en la última paraula que hi hagi en una linia quan no cap en «la matexa tota la que segueix, omplintse axís «aquell espay ab la figura de la última lletra de «aquella...» (N.º 5 Madrid 1895). Mes clar y literari en la expressió es lo mateix autor en sos *Elements de Lengua hebrea*, (n.º 5).

Actualment no s' usen aquestes lletres en impresos com no sigui pera cridar la atenció, puig los editors s' han cuidat de salvar la unitat de la expressió sense usar de les lletres *estirades*.

La lley de no poderse rompre les paraules te un fondo molt filosòfich. L' home pera produhir-se, pera manifestarse ab ordre perfecte, deu sempre sométres á la part superior y més perfecte quan te ordre *sossegat* qu' es la definició de la pau donada per l' àliga d' Hípona. Perçó l' admirable Mestre Fra Joseph de J. Muñoz Capilla es-

tableix com á base de llur *Arte de escribir*, la harmonia que deu haverhi entre la expressió y la concepció já intelectual ó be imaginativa, separada ó junyida aquesta ab los moviments del cor. Per lo tant l' *Arte de escribir* no es solzament paralelo de la Lògica, com ha dit lo P. Contrat Muiños, sí que també de les manifestacions psíquiques ordenades del cor y de l' imaginativa. Ab aytal harmonia la obra citada resulta admirable. ¿Y per qué? Perque la expressió se ajusta á l' ordre intelectual, lo menys perfecte á lo mes perfecte que ha d' esser llur amo y duenyó.

Diu nostre subtil mestre, VEN. ESCOTO, que la Lògica s' extén desde 'ls indivisibles ó primordials actes afectes del enteniment fins al raciocini aixís com la Gramàtica axampla llur jurisdicció desde la lletra, qu' es element indivisible, fins á la oració externa completa. Donchs bé: en l' ordre de l' expressió los elements indivisibles intellectuals que van formant l' oració tenen també sos elements representatius los quals, pera ser perfectes, deuen seguir la naturalesa y condició de sos respectius representats: aquestos son indivisibles, per tant ho han d' esser axis mateix llurs representants. Veus aquí 'l fonament filosòfich de les lletres *estirades*.

L' ull oriental que vol en lo comens dels versos á lo mes culminant de la frase y corra cap al estil trencat, no tolera divisions finals de paraules, que les vol veure y absorbir ab la velocitat del llamp.

Tentativa ó conat filosòfich anomenaria jo á les lletres estirades, perque no pot complirse sempre, tota vegada que l' idioma hebreu te moltes expressions que no acaben en *hohel thamar*: (y aleshores entench que s' ha de dexar lo últim espay en blanch en obsequi á la perfecció més alta del orde intelectual): com es aximateix *tentativa* lo que succeheix en la teoria de l' afixació en la qual la escriptura hebràica segueix el lligam que tenen les idees en un judici.

Ex: *Ktaltika*, jo 't vaig matar: *Thorathenu*, nostra lley: *Liy*, pera mi, etz.

Lo qual succeheix també en lo règimen *intim*. Mes tot axó no es constant en hebreu, perque les paraules conexionades també tenen, en moltes ocasions, separació, be que son lligades ab la multitud d' accents *continuatius* que senyalen sa dependència.

PERE M. BORDOY Y TORRENTS.

MIGNON

(Apuntacions per l'estudi de una idealitat.)

Una de les creacions més simpàtiques de Goethe es la figura de Mignon.

Sa conexensa impresionà tan fonament al autor de *Faust* que després de haver cizellat sa estatua, en la obra *Guillem Meister* ne fa bibelets tan primorosos com lo que donem a conèixer, extret de una edició de les seues *Gedichte* feta a Leipzig.

Diu aixís:

MIGNON

Llegendes, per maravelloses
que sigueu, l'art de la poesia
vos fa veritables!

«Coneixes tú la regió ahon los llimoners floren?»

«Entre 'l dissimulat follatge brillan los fruyts daurats, respira un vent dolç del cel blau; la discreta murtra s'alsa á la vora del llaurer so-perch...

»La conexas tú?

»Allí allí, oh amor meu voldria anar ab tú!

«Coneixes tú la casa? La teulada está sostinguda per columnes, la sala brilleja, resplandeix la habitació y les figures de marbre s'alsan y 'm miran, dihentme: «Qué t'han fet pobra noyeta?»

»La conexas tú?

»Allí allí, oh amor meu voldria anar ab tú!

«Coneixes tú la montanya y 'l seu corriol entre les bromes? La mula busca 'l camí entre 'ls nuvols; en les cavernes hi viu l'antiga rassa dels drachs, la penya 's precipita y á la seua dreta el torrent...

»La conexas tú?

»Allí allí, oh amor meu voldria anarhi ab tú.

Mignon, la pobra bohemía, canta la cansó com á únich remey pera espantar l'anyorament que la mata, pera omplir el vuyt de patria, de familia; canta la cansó com dihent á tothom qui la escolta *«La coneixes tú?»*... es á dir, tú que 't complaus escoltantme, que admiras la gracia de mos quinze anys, tú que traspuas felicitat per tots costats *«coneixes la regió aqueixa?»*

S'ha fet dir á algú dels qui escoltarían á Mignon que la regió somiada es l'Italia.

Mignon al sentir lo nom de Italia, calla, mira ab vista esgarriada, evoca recorts, suspira y acaba per dir:

—*Si tú hi vas á Italia em'hi voldrás ab tú? Aquí hi tinch fret.*

Li preguntan si hi ha estat may, y per tota resposta 's queda muda y fantasiosa pensant en lo país de la cansó.

No es de la nostra incumbencia disertar sobre el mèrit musical del *Mignon*, ópera d'en Thomas, pero sí que 's veu de una hora lluny que ha despulat la cansó de la idealitat que respira. Entre les pauses del diálech veu escaparshi la poesia, lo sentimentalisme que gemegaria en una romansa que permetés assolir tota la bellesa al artista que la executa.

Y per cert que la cansó de Mignon ja porta en sí una regalada música. Pensant en la situació de Mignon, ja recitantla diu molta cosa. Cada vegada que repeteix *«La coneixes tú?»* sigui la regió, la casa, ó la montanya, en aqueixa melancolia de una anyoransa fonda envers l'Italia, hi ha un doll de plascévola melodia per la misteriosa y encuriosida reserva ab que ho pregunta,

Y quan se diu *allí, allí, oh amor meu voldria anarhi ab tú*, s'hi veu un ayre plé de desitj irresistible, suplicant, á modo de una insistencia tácita que promet un bell regalo en la vida de una bohemía.

Quan Mignon dexa la Italia no se'n emportà mes que 'l recort barrejat ab la tristesa. Va corrent mon y en mitj de les penalitats que sofreix llegeix lo llibre del seu passat y si 'ls primers días de sa vida 'ls troba foscos va pensant pensant y arriba al temps en que vivia en un país plé de flors, de cel blau puríssim, de alé perfumat de primavera eterna, tot pau, tot alegría... sense saber ahon era quan se la endugué aquell desanimat Giarno.

Recorda 'l país de les flors y per axó adornan una sortida seua, idealisada com totes, de tal modo que fa dir á Panzacchi «que quan se presenta vos fa sempre l'efecte de un bell raig de sol que en un capvespre de primavera vos entra al quarto sobtadament.»

Pera que 'ns acabem de persuadir de la misteriosa tristesa de Mignon, Saint-Victor transcriu la escena de Nadal al castell de Natalia quan vestida d'angel de la Anunciació 's presenta á repartir regalos als nens: «Ets un angel? li diu

una nena petita.—Això voldria.—¿Per qué portas un lliri á la mà?—Tant de bo 'l meu cor fos pur, y s' obrís com ell! ¿Qué seria felís allavors! —¿Com están fetes les teues ales? Déixanseles veure.—Son emblema de unes altres més belles que no s' han desplegat encara.»

Tal vegada 'l *Guillem Meister* de Goethe no fora encara tant conegut si no hi hagués la Mignon que anima les pallassades de sos companys de carro.

Tenen molt poch interès sempre, pero la figura de la pobra xicoteta ha captivat sempre la atenció y ha fet surar un xich la obra. Qui millor ha sapigut interpretar la actitud eternament indecisa de Mignon, es sens dupte Lionne que la pinta de gitaneta, encara que no ab tota la actitud indefinida que fa dir á Wilhelm que al véurela «la observava, sens encertar en si era un noy ó una nena.»

Parodiant á Goethe podrém dir per acabar: ¡Oh somnis de ideal, l' art de la poesia us fa veritables!

VALERI SERRA BOLDÚ.

MONTSENYENCA

Tot just trespunta 'l dia
y per la fosca vall
s' ou lo cant extrident que 'ns anuncia
lo despertar del gall.

Los tudons arrupits en la faxeda
parrupejan suaument
y un soroll, tot somort, en la albarda
diu prou que 's lleva 'l vent.

Regaliman les flors tot just descloses,
de la rosada, als perlejants petons,
y embauman l' esperit olors rehinoses
y perfums de vidaures y timons.

Grinyola 'l portal vell de la masia
y ab la fanga á la espatlla, 'l masover
cap al conreu fa via
entre herba molla y regalant terror.

La vida esclata y lentament desperta
tot un mon adormit pels tous pradells,
de flayres y de flors de boca oberta,
d' insectes y d' aucells.

J. NOVELLAS DE MOLINS.

NOTES CURIOSSES

Lo primer cartell.—Haventnos demanat que nostra tasca en aquesta nova publicació, fos lo continuar les «Notes curioses,» que publicavam en l' anyorat setmanari *La Veu de Catalunya*, y quedaren en cartera al convertirse en diari, nos ha semblat oportú rependre nostra feyna dihent quelcom dels orígens que ha tingut entre nosaltres lo cartell-anunci de caracter artistich. La exposició dels quaranta quatre projectes que han concorregut al concurs obert per los Srs. Fiter y Planas, á nostre parer ha vingut á donar, si no 'ns equivoquem, certa oportunitat á nostra idea.

Lo cartell-anunci de caracter artistich no es pas modern entre nosaltres, ni va venirnos del extranger. Avans que s' obrissen á Barcelona, farà cosa d' uns sexanta anys, los primers magatzems de paper de música que en sos aparadors mostravan aquells cartells-anuncis, que en general eran magnífiques litografies en les quals gráficamente s' hi oferian les escenes més principals de les òperes que s' estrenavan al extranger y obtenian també los picaments de mans entusiasmades dels nostres filarmonichs, y eran á la vegada obres de una válua artistica que ben contents podrian estar de obtenir los pretenciosos cartells moderns, ab totes ses coloraynes y exageracions.

Tingué son origen lo cartell anunciador, en la frase *qui no te pá moltes se 'n pensa*, axó es, de la necessitat, aqueixa forsa potent, com no n' hi ha d'altra, impulsadora de la busca de medis pera lluyar ab més ventatja y profit contra les imperioses necessitats de la vida. Y per cert que no 'ns referim pás á aquelles figures ó emblemes escultorichs que solian colocar en les portes de sos establiments aquells industrials que no 's refiavan de la sort que pogués proporcionárlshi la previsió de la planeta que 'ls havia tocat, sino que ambiciosos buscavan tots los medis pera que sa botiga, cridant per un motiu ó altre la atenció del públich, fos la més preferida del vehinat en particular y, la de la ciutat en general; tampoch volem referirnos á aquells biombos que eran lo principal ornament de certes botigues y que especialment no mancavan en cap fàbrica de xocolata, representant escenes alusives al conreu del cacau, á no esser que l' amo xacolater, per singularisarse més, hi fes pintar una altra cosa capritxosa, com aquell d' un carrer de molt aprop al carrer Ample que hi tenia un moro oferint género del que 's fabricava en aytal establiment, quina figura en una d' aquelles conmocions pa-

triotich-populars de quan s'esdevingué la guerra d'Àfrica, fou objecte del despreci d'uns quants que no podian soportar la vista de res que 's referís a moreria, y tots exaltats anaren un dia á exigir al pobre menestral que tragués aquell moro de la vista de la gent; y que esporuguit davant les amenaces imperioses que se li feyan en cas de no accedir á la demanda, y tenint en compte lo mal efecte que faria la botiga sens aquell adorno tan propi, vá trobar medi de que no li fessen malvé aquella pintura posantla cap per avall; valguenli la idea una ovació per que á aquell moro posat en aquella posició, no podia esser menys de que li havien de baxar les sanchs al cap y anarsen á ca'n Pistraus. No 's referim precisament al cartell-anunci d'una obra que devia estrenarse en lo teatre de Santa Creu y que tingué lo privilegi de cridar tan la atenció pública, que primerament ompli de badochs lo Plá de les Comedies, de manera que 'ls tals del mitj de la Rambla arribaven fins prop á la macisa «Font del Vell,» y després omplí de espectadors los *asientos* del teatre que feya temps la gent no volia ocupar, fent que la antiga sala d'espectacles se veyés sempre deserta.

Es fama que treballavan en lo tal teatre, llavors l'únich que hi havia á Barcelona, una companyia que, sia per lo que 's vulga, no podia atraure als barcelonins. Ne formava part lo prou anomenat Joseph Robrenyo, pintor de parets, gravador, poeta, autor dramátich, cómich y patriota dels del Himne d'En Riego, tot en una pessa. Sembla que, per lo que li anava á les costelles, l'amohinava prou massa la falta de concurrència á les funcions. Després d'haverse preocupat molt li vingué la idea que més bons resultats podia donarli.

Estavan ensajant un drama, traducció y arreglo del francès, que era molt sentimental. En una de les escenes hi havia un parlament explicant un naufragi. Al nostre home se li acut agafar un tros de roba y pintarhi un barco en alta mar, anantsen á fons, y los tripulants y passatgers ofegantse. Ab l'afany ab que 's manifesta sempre l'activitat humana acusada per situacions extremes, acabá en un *santi-amen* sa obra aquell artista. Contemplá un moment l'efecte, y no hi posá al peu sa firma, sino lo títol de l'obra. Sens d'exar temps perque s'assequés lo color, va y penja al balcó de la fatxada barroca que tenia lo antich teatre, aquella pintura.

La gent que 's deturá á contemplarla, deya que era feta á colps d'escombra, com totes les pintures de teatre y la calificá de *mamarratxo*, però la escena representada l'interessá y á la nit del estreno del drama s'omplí lo teatre de gom á gom. La obra va satisfer al públich, molts ha-

gueren de traurers lo mocador de la butxaca y axugarse les llágrimes, però tothom se sentí enganyat; lo barco del *mamarratxo* no 's veyá en la escena. ¡Lo barco! ¡lo barco! comensaren á cridar los més exigents y després los altres y tothom cridá: ¡lo barco...! ¡lo barco!

«Cóm ho farém?» diu en Robrenyo, de taules en dins. Ell que sí, va á despenjar del balcó aquella tela; la porta al escenari, la desplega y colocat, sostenintla per la llata del capdemunt, entremetj de bastidors, mana als tramoyistes que axequin lo teló de boca, y passejant d'una part al altra de les taules lo *mamarratxo* lo públich se doná per satisfet d'haver vist lo barco que tant esperansava.

Han passat prop de setanta anys y en nostres teatres encare s'anuncian les funcions ab cartells que no sempre son *mamarratxos*.

D'aquestos no 'n faltan en los concursos de cartells que are están de moda. Es que la nissaga dels Robrenyos no s'ha extingit encare.

RAMON N. COMAS.

EVOCACIÓ

La darrera vegada que 'l vaig veurer mon pobre amich se complavia en evocar recorts insignificants, emocions llunyanes...

—Eram al cap vespre d'un diumenge d'hivern. Tots estavam á casa. Havíam passat la tarde ben poch distreta. Má sobre má, contemplavam lo crepuscol. Feya cel rogent... «Pluja ó vent» va fer l'avia, trencant un gran silenci. Després los flams d'aquell incendi anaren apagantse. L'ombra, lentament ho anava endolant tot... Nosaltres séyam á la vora del balcó, l'un aprop de l'altre. Una tristor quieta, fonda y finíssima 'ns anava corprenent. Algú, mandrosament, vá parlar d'encendre 'l llum... «Per la feyna que fém!», contestarem; y ningú 's vá mourer... La melangia del nostre esperit s'anava encarnant en recorts... L'avia parlava. Mil velles memories brollaren y ella les anava referint, baxet y poch á poch, de cara al sol que 's ponía. Tots ateníam, silenciosos. Aquelles llargues narracions que may volíam escoltar y que sovint escarníam tenian llavors per nosaltres encís voluptuós... Y la fosca avansava, avansava... Al lluny s'anavan encenent llumets... are un... après un altre. Les estrelles també, poch á poch, s'encenían fredament... Quan la vella callava li preguntavem quelcóm pera que se-

guís contant... Y ella s'animava. Poètiques reminiscències anavan apareixent. Fins exerir confidències, tal volta piadosament dessades per molts anys en algun reconet de l'ànima. Sense sentirho anava empenent els camins del misteri... Nos referí com, sent molt lluny de sa mare, una nit se li havia aparegut vora del llit y, somrient y callada, li dexà un petó al front... Després va saber que sa mare havia finat en aquell instant... Ho deya tranquil·la. Nosaltres també n'estavem de tranquils. Mon germanet acotxà lo cap á ma falda y jo li passava la mà pels rulls. Ab l'altra amanyagava la de ma germana... Era de nit...

EUGENI ORS.

CRÒNICA

LO PENSAMENT CATALÀ dona la encaxada de germanor á la premsa de Catalunya en general y particularment á la catalanista; aximateix envia una afectuosa salutació á la Unió Catalanista y á totes les Associacions á ella adherides que defensen lo programa de Manresa.

—Demá, á dos quarts de deu de la vetlla, nostre amich D. Narcís Verdager donará una conferencia en lo «Centre Nacional Català» (carrer del Pi, 5.) en la que explicarà lo règimen del concert econòmic de les províncies Vascongadas y Navarra.

—Lo día 3 en la Seu de Barcelona se celebrá ab la acostumada solemnitat, la festa patronal de Sta. Creu. A les set del matí hi hagué, desde 'l terrat, la tradicional benedicció del terme ab nombrosa concurrència, y en la missa major hi predicà lo canonge magistral sobre la festivitat. Va estranyar que 'l sermó fos fet en castellá y que sigués lo Dr. Vallet una nota discordant després de haver predicat en catalá y en aquella mateixa trona, no sols lo Sr. Bisbe sino sos companys de capítol Drs. Puig, Ribas, Almera y Cortés.

—Diumenge passat, tinguerem lo gust d'assistir, convidats per nostre apreciable amich mossen Antoni Taulet, Pvre., á la festa major que celebrava la iglesia de son càrrech á Sta. Eulària de Provensana (Hospitalet).

Aquella antiquíssima capella (del any 1201) que domina les bellíssimes planures del Llobregat mostrava ses senzilles y severes gales. Davant d'ella, com un grandió talem s'alsava un envelat que feya agradable ombra als fidels que no podian enquirse en la iglesia, construït ab teles que graciosament dexaren los fabricants Srs. Basté, vehins de Sta. Eulària y distingits amichs de mossen Taulet.

Molt abans de comensar la Missa major, iglesia, envelat y plassa estavan plens de gom á gom y 'ls ulls se fixavan brillosos vers lo camaril de la Verge y Martir Sta. Eulària, ahon sa imatge hermosa y juvenívola, entre llums y flors apareixia com la mística coloma del *Cantar dels Cantars*.

Se comensá l'ofici á gran orquesta, y després de cantar-se l'Evangelí, lo Pare Soler, escolapi, desenrotllà en nostra hermosa y enérgica llengua lo panegírich de la Santa d'una manera magistral. Al tractar de Eulària com á Ver-

ge feu una apologia de la virginitat que captivá al auditori. Explicá la puresa dels angels y la dels martres, les delícies y suavitat de la ànima pura, y fonamentantse en lo sagrat llibre del Apocalipsis, s'extengué en consideracions respecte á la montanya de Sion, al Angel immaculat y als Verges que 'ls següen cantant un himne que sols ells poden cantar. Aquesta oració fou molt elogiada. Durant l'Ofertori, les quatre noyes administradores, ab artístiques paneres oferiren elegants rams de flors naturals als fidels.

A les quatre de la tarde comensaren los típics balls de rams y tortells regnant aquella animació y bon comportament de que sempre dona proves la nostra gent, essent hermós als ulls del cristià veure que per més que les festes de la tarde sían profanes, no hi há ningú que no visiti primerament á la Santa, lo que demostra l'esperit religiós de nostre poble que es l'esperit fonamental del desvetllament y grandesa per l'home y sa Patria.

Agradablement impresionats per tan bella festa y agra-hits dels obsequis que reberem de mossen Taulet, á entrada de foch nos despedirem de dit senyor y de nostres bons amichs Vidal, Padró, Gibert, Casas, Marigó y Cañameras.

—La representació Catalana en la *Pelegrinació Internacional de Paray-le-Monial*.—Lo Apostolat de la Oració de Barcelona, comptant ab la alta aprobació y paternal benedicció de nostre aymat prelat lo Excm. é Ilm. Dr. D. Joseph Morgades y Gili, será representat per una agrupació de catòlics que serán portadors de un hermós pergami que depositarán als peus del Sagrat Cor de Jesús en lo altar de Paray-le-Monial. Aquest pergami contindrà una acta de consagració del Apostolat de la Oració de Catalunya al Cor Dolcíssim de Jesús.

Les persones devotes pertanyents al Apostolat de la Oració que vulgan formar part de la susdita representació catalana, poden dirigir-se á casa en Joseph Rafel Carreras, Ronda Sant Pere, 56 y 58, principal, de 8 á 9 del matí, de 2 á 3 de la tarde y de 7 á 10 de la nit, per ésser inscrits en dita comissió y enterarse de tot quant apertany á aquesta romeria.

Devots del Sagrat Cor, aném á Paray-le-Monial, allí veurém la moderna Jerusalem que ha sigut edificada per lo Altíssim. *Ipsa fundavit eam Altíssimus*. Allí veurém la capella de les Aparicions, hon Jesús-Hostia ha fet ses revelacions servintse de un serafi del claustre, qui traslladà al serafi del Apostolat les glories del Sagrat Cor perque fossen exteses per lo univers món, omplint la terra de lloances al Senyor. Aquesta fou la missió de aquelles dos ànimes santes, que se anomenavan Margarida María y Claudi de la Colòmbière. Allí veurém lo gloriós monument de Hieron, edificat expressament per promoure lo regnat del Deu de la Eucaristia, especie de Torre de David, hon bon nombre de llenços y de escuts recordan les victories del Cor de Crist, del Deu-Hostia, y son conservats per animar als cristians en los futurs combats á favor de la Creu.

Aném, catalans, á Paray-le-Monial y allí postrats als peus del Sagrat Cor, en la contemplació de les hermoses revelacions que feu á la Beata Margarida María, demanemli que benehesca nostra patria y que torne á Catalunya aquella fé viva que la feu gran en la terra y santificá á molts de sos fills en los cels.

La Catalana.—Imp. de J. Puigventós.—Dormitori St Francesch, 5.